

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadványtalan évről:
 Egy évre... 10 kor.
 Hosszabbra... 4 c.
 Helyben kézben tartva:
 Egy évre... 20 kor.
 Hosszabbra... 8 c.
 Vidékre postán küldve:
 Egy évre... 24 kor.
 Hosszabbra... 8 c.

TISZÁNTUL

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetés minden nap a határ és
 kassza utáni napok kivételével.
 Helyben kézben tartva:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 8.
 A kiadványtalan évről: minden nap
 vagy megfizetés nem vállalható.
 Előfizetés és hirdetések a
 kiadványtalan évről: minden nap.
 Egy évre... 24 kor.

NAGYVÁRAD, augusztus 19.

Szent István koronája.

Nincs ország, amely uralkodójának annyit köszönhetne, mint amennyit Magyarország köszönhet első királyának, Szent Istvánnak.

Nem volt könnyű dolog meghódítani, elfoglalni ezt a földet, ámde ezt megtették a népvándorlás folyamán más népek, névszerint a hunnok és avarok is. Államot azonban nem alkotott közülük egy sem, csak a magyar.

A magyar állam megalakítása és fennmaradásának biztosítása a keresztény vallás felvétele által: ez kizárólag Szent István érdeme, — ezt a magyar nemzet egyedül első királyának, Szent Istvánnak köszönheti. Az elvonult kilencz század tanuskodik róla, hogy hálás is volt halhatatlan nagy királyára iránt mindenkor a magyar.

Nem kisebb ember, mint az ősi magyar vitézség és lovagiasság legendás mintaképe Szt. László ment elől az első nagy király iránt való hála és tisztelet leróvában. Szent László közbenjárása vitte ki ugyanis a szentszéknél István szentté avatását s ezzel örök időkre biztosítva lett emlékének a hála és tisztelet.

Másfelől a magyar államnak szeren-

csés symboluma az a szent korona lett, amelyet István Sylvester pápától kapott. A tisztelet Szent István koronája iránt vérebe ment át az egész nemzetnek. Nemcsak kifejezője az államiságunknak, hanem ugyazólván bűvös ereje a magyar nemzetnek.

Szent István koronájának tagja ma is minden polgára e nemzetnek a megkoronázott királytól a kunyhók legkisebb lakójáig kivétel nélkül, bármely nyelven beszéljen vagy bármilyen vallást kövessen is.

Évszázadoknak zivatarjai közt féltékeny gonddal őrizte Árpád népe e koronát, jól tudva, hogy avval áll vagy bukik államisága, szabadsága, alkotmánya is.

A jelen és jövő századokban sem marad más palladiuma a magyar nemzet állami életének, mint Szent István koronája. Nincs azért államférfiaink előtt a nemzet életére fontosabb feladat, mint Szent István koronájának fényét, tekintélyét, tiszteletét és Szent István alkotmányának alapját megvédelmezni kül- és belelenségek ellen egyaránt.

Külelenségek nem fenyegetik ugyan ma a magyar korona tekintélyét, de ideje lenne, hogy a külföld előtt imponálóbb alakban jelenjen meg államiságunk. Sajnos, itt elég tér nyílik még az államférfiui tevékenységnek, még pedig olyan

tér, ami igazán méltó az államférfi becsvégyára.

De belelenségeink is lépten-nyomon veszélyeztetik a magyar korona tekintélyét.

És itt nemcsak azokra gondolok, akik a magyar állam fensősége ellen agyarkodnak és Szent István hagyományával ellenkező aspirációkkal kifelé vergálnak, — hanem azokra is, akik hazafias ünnepeken torkuk szakadtából kiáltoznak, de oktalan vakmerőséggel emelnek szentségtörő kezét Szent István koronájának ékesége, a szent kereszt ellen.

Éretlen tacsók és vallásgyülettől tajtékzó existenciák letördelik a keresztet a magyar czimerről; az evolucionista és radikális irányzatok hívei pedig megingatják esztelen támadásaikkal az alapot, amelyen Szent István koronája és Szent István alkotmánya nyugszik.

Szent István koronája és bölcs alkotmánya megőrizte e nemzetet kilencz század zivatarja közt, — megfogja azt őrizni a jelen és jövő századok rázkódtatásai közepett is, — de csak akkor, ha nem engedjük megingatni az alapot, amelyen koronánk és alkotmányunk áll.

Erre figyelmeztessen hathatósan bennünket Szent István emlékünnepe, mely törvény szerint ünnepe az egész nemzetnek s abban a törekvésben, hogy Szent

„TISZÁNTUL“ TÁRCZÁJA.

Anyám emléke.

Ki a nagy világba, hosszú utra készen
 Még egyszer megálltam házunk küszöbén,
 S hol anyám szerelme vala édes részem,
 Kicsiny hajlékunkat megsirattam én.
 Ráborult lelkemre sötét két-ég árnya:
 Lesz-e, ki szeressen a világba kinn?
 Lesz-e, ki megértse, ki néha megsánja
 Feltörekvő lelkem — vergődéseim?

Ugy emlékszem vissza, mintha csak ma volna:
 Zokogva karolt át drága, jó anyám,
 Arczomat ellepte szenvedélyes csókja,
 S én csüggtem kebelén, mint gyümölcs a fán.
 Nehezen bocsátott . . . Érezte előre:
 A kemény rög éle sokszor kisebez,
 S vigasztaló szóval, ha megváltam tőle,
 Aki bekötözze, sziv aligha lesz.

Boldog, kit az élet fáradalmas harcán
 Szerető szülőknék keze támogat,

Lotörli, ha felgyült a verejték arczán,
 S elhárítani segít akadál okat . . .
 Én a bolgogságért magamra utaltan
 Vivom meg a harczot, senki nem segít;
 Minden fegyverem a nehéz viadalban:
 Becsületes szándék . . . törhetetlen hit . . .

Ha erőmet mégis hanyatlani érzem,
 S kedv me' kikezdi gyáva csüggedés:
 Jó an ám emléke vetődik elébem,
 S elúzi egomról a kétség' esést.
 S újra verőfényes lesz, amerre járok,
 Vidám madárdaltól hangos a berek,
 Végig az út mentén bókóló virágok,
 És újra jök hozzám mind az emberek.

Fopity János.

ÁLMOK.

írta: Molnár Károly.

I. Irénke színész nő lesz.

Irénke barna szépség. Ebenfekete haja,
 ibolyaszín szeme és piczi szája van; összeszidni
 nem tudna senkit, haragudni pedig soha, ő

csak kedves tud le ni. Irénke színész nő lesz,
 igen színész nő, most végezte el a szini-iskolát
 s már is szerződést kapott. S most lázasan
 várja a szinpad ruhákat, melyekben majd meg
 fogja hódítani a félvilágot. A melyek már készen
 vannak, felpróbálja sorban, minden nap,
 vajjon jól állnak-e? De még sok van hátra,
 most is dolgozik egyen, már itt van a lefekvés
 ideje, de azért ő még varr, nem akar lefeküdni,
 míg kész nem lesz, de nem is tudna aludni . . .
 A szomszéd ház udvarából hall: zene hallik s
 a mint a zene szól s Irénke füéhez ér, egy
 sóhaj kél . . . száll . . . és lebben, a titkos,
 sötét éjszakába, megáll az Irénke keze . . .
 mintha álmos lenne, pedig a szeme nyitva . . .
 Csak néz . . . néz ki . . . feljön a hold, a zene
 még szól s ő csak néz, néz a holdfényes éj-
 szakába, mintha a jövőbe látna: színész nő lesz
 körülrajongott híres színész nő, ő nem szeret
 senkit, ő szereti mindenkiket, még egyszer ő is
 szerelmes lesz . . . s majd azután . . . asz-
 szony . . . feleség lesz.

Ezeket gondolja nem egyszer, számtalan-
 szor, mi digi mást akar, de mindig csak ezeket
 gondolja.

A szülők b. figyelmébe!

leány és fiu *feherneműk*
 Iskolai idényre bármely intézet előírása sze-
 rint, mérték után is készítve.

Telefon sz. 76.

Vidéki megrendelések 10 koronán felül bérmentve küldetnek. Meg nem felelő árut becsereölünk, vagy a pénzt visszaadjuk.

Továbbá Carlsbadi Czípők, Csizmák, Galocsnik Kalapok, Sapkák, Ingek, Gallérok, Kézleők, Lábravalók,
 Nyakkendők, Keztyűk, Harisnyák, Zsebkendők Inggombok, Pénztárczák Fésűk, Kefék Szappanok, Eső-
 ernyők, Téli alsó Ingek, Nadrágok Gamáslik, Törülközők, Szamzások, Ágy- és Paplan Lepedők,
 Gyapju Takarók, Chiffonok, Vászna, Crettonok, Barchetek, Bélésaruk stb. feltűnő olcsó árak mellett!

FÁBRY TESTVEREK nagyáruházában Nagyvárad, Fő-utca.

Elősmert szálló és legolcsóbb bevásárlási hely!

István koronáját sem megcsonkítani, sem megingatni nem engedjük, egyesüljün Szent István koronájának minden tagja az ő tiszteletében.
Dr V. Gy.

Sok hűhó semmiért.

A vallás és közoktatásügyi miniszter a napokban Somló Bódogot a nagyvárad kir. kath. jogakadémián a magyar közjog és politika rendes tanárává nevezte ki.

Nos, összeröffent erre a zsidó sajtó, s olyan hűhót, gaudiumot csapott, hogy szinte belesiketült az ember.

Hát csakugyan olyan nagy dolog történt, hogy mellette még a keletázsiai háború szenzációi is eltörpülnek?

Nó na!

A tudomány szabadság diadala a dogmatizmus fagyán!!!

Babért a szabad gondolkodás tettekreész apostolának!!! meg fátyla egy tucsat, reakció, szabad szárnyalás, meg két ellentétes világnézet, meg helyes nyomon járó szabadelvűség, kultúra, társadalmi rend, tekintély, felekezeti nevelés szelleme, ajtómutatás, kitessékelés, betessékelés...

No, de ki tudná számon tartani, mi minden tücsköt-bogarat össze nem hordtak reklámul, czégértül egy igénytelen tehetség dicsoitására, aki mert önmagából teremteni nem tud, idegenbe jár tudományért, s mikor azt véli, hogy az igazság fényét marékka szórja, maszlagot vet, hogy majd rothadást arasson.

S még azt mondják, hogy mi vagyunk türelmetlenek! Hát nem a legkirívóbb türelmetlenségre vall-e az a lárma, amit örömlükben csaptak?

De még ha illendően örültek volna! Ugyan ugy-e, hát tud illendően örülni a zsidó sajtó?

Nincs is öröme, ha jól össze nem rugdoshatja, meg nem köpdösheti a mi igazságunkat, mely az élet igazsága, a történelem, tárgyilagossá és józan logika elővülhetlen igazsága.

A keresztény világnézetre ráfognak, hogy a haladás kerékkötője.

Hát ha haladás az, a mit ők mivelnek felforgatni a meglévőt, de jobbat nem adni helyette; ha haladás az igazságot odaadni a hazugságért, mert emez legyezi hibáinkat, szabadra eresztí szenvedélyeinket, fölment az önmegtágadás és erkölcsös élet kötelessége és a felelősség alól; ha haladás megvetni, kigunyolni a jót, mert régi; ha haladás

... feljebb becsülni az aranyozott port, Mint az aranyat, ha mindjárt poros:»

akkor igenis kerékkötője lesz a keresztény világnézet ennek a haladásnak, ennek az iránynak.

Mert a keresztény világnézet az ember méltóságát hirdeti s óvja az elaljasodástól; mert a mi igazságunk épít, felemeli az elesettet, megvigasztalja a szenvedőt, megnemesíti a durvát, támasza az erőtelennek, öröme az örvendezőnek, vigasztalása a szomorúnak; a mi igazságunk, a keresztény világnézet: önértzet — kevélység nélkül; alázat — meghunyászkodás nélkül; szabadság — féltelenség nélkül; rend — bomlás nélkül; vidámság — frivolitás nélkül; szeretet — irigység nélkül; testvériség — visszavonás nélkül.

A mi igazságunk igazán elmondhatja magáról: *«Ego sum via, veritas et vita.»* — Ut tévelygés nélkül az igazsághoz, igazság szemfényvesztés nélkül, mely életet ad és boldogsá-

got osztogat mindenkinek egyformán különbség nélkül.

A mi igazságunk forrása akkor is tisztán buzog, mikor a felburjánzó tendenciák régen kisenyvedtek, elcsenevészték: — mert a mi igazságunk maga az élő, örök, személyes — Isten.

A ki pedig máskor glosszákat óhajt írni, az először ismerje meg azt, a miről glosszát ír, tüzetesen, részletesen. Előítélettel nem lehet igazságot szolgáltatni. A ki pálcát akar törni a keresztény világnézet felett, az ismerje meg ennek a keresztény világnézetnek egész épületét.

Járja sorra termeit, vizsgálja meg az épület anyagát s akkor szóljon, ha tud hozzá. De harangöntést ne vállaljon, a ki csak — hajdu.
Popily János.

A keletázsiai háború.

Stüssel tábornok hadparancsa.

Pétevár, aug. 19. Stüssel tábornok hadparancsa a legjobb hatást tette kormánykörökbe. Meg vannak győződve, hogy a várórségre morális hatással lesz a vitéz örökre való hivatkozás, nemkülönben az, hogy rámutatott a pogány ellenség nemtelen orvátadására. Pétevárot meg vannak győződve, hogy a tiszték és legénység egyaránt át vannak batva kötelességeik tudatától és hogy mindnyájan egy szál fogóak elhullani — ha úgy kívánja a helyzet — az utolsó orosz talpalatnyi föld védelmében is.

London, aug. 19. Stüssel tábornok eltiltotta a nem harcölök távozását. Mindössze talán 90 család távozott a városból. A japánok sem hajlandók többet kiengedni a városból, mert fontos köléseket vihetnek esetleg magukkal a távozók. A védelmi művek erősítését lázasan folytatják. Kivétel nélkül mindenkit munkába fogtak. A kigyuladt szénraktárak lángja

Elhallgat lassan a zene s ő csak néz, néz a reményteljes éjszakába, néz, néz, míg megrezeg két szeme pillája s egy könny hull a színpadi ruhára, a boldogság könnyel. Ez visszahozza őt a jelen világba.

— Ugy lesz, bizonyára ugy lesz — susogja s tovább varr. Ki tudja? Mennyi könnyet, — s álmot belevarrt a színpadi ruhákba.

II. Lilike menyasszony.

Lilike szöke szépség. Szöke a haja, éjfékete a szeme.

Menyasszony, ép most van a menyegzője. — Oh mennyit álmodott, a mig idáig jutott.

Még egyszer átgondolja a multat, jelent és jövőt. Mikor még leány volt, másképp gondolta, hogy lesz; várta a mesebeli királyfit, a királyfi elmaradt, de azért ő boldog. S a mint elgondolja, hogy eddig minden másképp történt, mint a hogy ő álmodta; könny gyül a szemébe s félve gondol a jövőre.

Most boldog s a jövőben még boldogabb lesz, oh igen, bizonyára ugy lesz. Most már öltözhethet szépen, lesz miből, hisz a férje megígérte neki a csupa csipkéből csinált kalapot, a drága napernyőt, a finom égszínkék selyem ruhát.

Hogy fognak majd a férfiak utána fordulni, ő hogy fog majd rájuk mosolyogni, de mikor közeledni bátorokodnak, hogy fogja őket egyetlen pillantással lesujtani, igen, le fogja őket sujtani, mert ő hű feleség lesz. Fog járnai bálókba, mulatságokra s minden este ott lesz a színházba, majd mikor ő oda be fog lépni, a férfiak elfordulnak a színpadtól s csak őt fogják nézni, ő hódítani fog s férje büszke lesz rá és féltékeny.

Ezeket, ilyeneket gondol most, ilyenekről álmodott akkor is, mikor lány volt. De eddig minden másképp történt, mint ahogy ő gondolta, erre eszébe jut, hogy az álmok csalódások, hogy az álmoknak mindig az ellenkezője szokott igaz lenni s csendesen sirdogál. Eddig is mennyi álmot belesrt, eddig is mennyi álmot beletemetett a menyasszonyi ruhába.

III. Zoltán író lesz.

Zoltán még iskolába jár és szentül hiszi, hogy belőle író lesz. Most épp egy leány szavalja előtte Eudrödi: *«Várlak, visszavárlak»* című költeményét s ő átengedi magát gondolatának, álmának; majd mikor az ő költeményét szavalják így előtte, milyen boldog is lesz. Csak hallja, csak érzi, de nem érti a költeményt. Író lesz: felolvasásokon olvassák az ő művét, hirlapok közlik az ő tárczáját. Lányok,

fiúk szavalják az ő versét és színészek játszá az ő szindarabját, vigjátékaival megnevetteti, szomorujátékaival megrikatja a hallgatóságot. Övé lesz a dicsőség! Téged...

— Várlak, visszavárlak — szakítja félbe álmaít a vers refrainje.

— Várlak, oh mint várlak — susogja utána Zoltán. Regényírással is fog foglalkozni, előbb novellákat ír, azután regényeket, ezeket majd le is fogják fordítani idegen nyelvekre. A többi írók kötettségére fogják írni műveiről a tanulmányokat, kritikákat. Sőt híres, nagyon híres ember lesz. Mert oh hir...

— Várlak... visszavárlak — hangzott a refrain.

Várlak... oh mint várlak, — mondja utána halkan Zoltán. Azután, majd mikor nagyot emelkedett, övé lesz, a kit gyönyörködtetett verseivel, melyeket az ő szerelméről írt, azután a boldogságról fog írni még szebb verseket, ilyen címekkel: a feleségemhez, a feleségemről, a feleségemnek, majd pedig később: a kis fiamhoz, a kis leányomhoz stb. S végül egy szép versben bemutatja őket ezzel a címmel: A feleségem, fiam és leányom...

— Várlak... visszavárlak, — hangzik az utolsó refraine.

— Várlak... mint várlak — mondja Zoltán. Véget ért a költemény, véget ért az álma.

A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre

MITTEILER EDE

Nagyvárad,
Fő-utca.

(Uri Casinó-épület).

TELEFON 520.

angol divat férfiszabó-czég

Szövetek méterenként nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be.

mely angol szövetekből a legujabb szabás szerint a legszebb kivitelen készít *férfi-öltönyöket*, s minden e szakba vágó ruhaneműket. — Női *costümöket* valódi angol SZÜVETEK nagy választékban.

az egekig csap fel. Stössel a tengerbe hányja a szentet. A lakosság és katonaság részére földalatti folyosókat ásnak lakóhelyül. Stössel folyton katonák között van, hogy személyes jelenlétével is bátorságra buzdítsa reményüket vesztett katonáit. Folyton buzdító beszédeket is intéz hozzájuk. Mindenfelé szárazföldi aknákat, nagy vas- és üvegdarabokat hajigálnak el. Drótkerítéseket is vonnak szerte a vár körül, máshol gödröket és sánczokat ásnak. A várörtség kezd már beletörödni sorsába. A várban a löszerek is fogytá vannak. Tudja, mi következik s nagy elhatározással várja a japánok rohamát. Bizonyos, hogy borzasztó vérpatak fog ömleni minden lépésért.

Aláaknázott erődök.

Tokio, aug. 19. A japánok működése sem szünetel közben. Egy Washingtonból érkezett jelentés szerint hosszú aknákat fúrtak az erődök alá, melyeket a kellő pillanatban fel fognak robbantani. A bombázás a tenger és a már elfoglalt hegyek felől kétszerezett erővel indult meg. Az erődök borzasztóan szenvednek a bombázástól. A Galamb-öböl felől jövő ágyúzást még csak nem is viszonyozzák; úgy látszik, hogy a távolság miatt nem akarják pazarolni löszereket a várat védő oroszok. Az egész város romokban hever. Mindent fojtó füstfellegek borítanak. A japánok újabb csapaterősítéseket kaptak s most már három oldalról készülődnek az elhatározó rohamnak. Általános meggyőződés szerint ez lesz a világ legvéresebb szuronyrohama.

Az orosz hajók sorsa.

Csifu, aug. 19. Híre jár, hogy a port-arthuri kikötőbe visszaszállingózott hajók ismét kénytelenek voltak a bombázás és a szénkészlet égése miatt elhagyni a kikötőt. Állítólag nagy tűkötet fejlődött ki, melyben jelentékeny károkat okoztak a japánoknak. Az oroszoknak sikerült kerezaküzölni a japán blokádot. Minden pillanatban várják az orosz hajókat, melyeket Togo üldöz. Más hírek szerint egy orosz páncélos, a Baján és két torpedóromboló elsüllyedt, 2 czirkáló súlyosan megsérülve visszatért Port-Arthurba s egyet elfogtak a japánok. A híreket még hivatalosan nem erősítették meg.

Kína és Oroszország.

Sanghaj, aug. 19. A kínai taotáj nem mer energikusan fellépni az oroszok ellen. Az Aszkoldon még mindig leng az orosz lobogó s nincs leszerelve. Négy japán torpedónaszád figyelemmel tartja a kikötőt. Állítólag az Aszkold kijávitására engedelmet kapott. Togo azért nem ismételte meg eddig a Recstelni esetét, mert előbb végezni akar a port-arthuri hajókkal. Az orosz hajók erőszakos kihurcolását percéről-percpre várják.

Leszerelt hajók.

Berlin, aug. 19. A német birodalmi kormány komolyan veszi a semlegeség szabályait. A Csinghauba menekült összes orosz hajókat leszereltette s körülbelül 1500 orosz tefegyerezve Kiaocsauba bellebbeztek. A hajókat engedik ugyan kijavítani, de a határu végéig tétlenül kell maradniok a kikötőben. A Cezarevics kijávitásához már hozzáfogtak. Egy Pétervárról érkezett jelentés szerint a Keleti tenger hajóraját a Sargatengerré felé való újában órási szénszállító hajók fogják kísérni.

Vladivosztozk.

Pétervár, aug. 19. A súlyos sérülésekkel visszaérkezett »Rossija« és »Gromoboj« legénysége egészen biztosan állítja a »Pallada« elsüllyedését. Egy odaérkezett jelentés szerint a Novik, melynek sikerült elmenekülnie, nem a japán tengeren, (a kontinens és a japán szigetek közti) hanem Japán megterültségével igyekszik Vladivosztozk felé. Egy hír szerint már elsüllyedt, más hír szerint Kamimura elébe került s elfogta. E jelentést Tokióból még nem erősítették meg.

London, aug. 19. A szibériai ezredeket, főleg Tobolszk, Tomsk és Irkutsk kormányzóságokból Vladivosztozk védelmére rendelték. Biztosra veszik, hogy Port-Arthur eleste után a japánok teljes erejükkel rávetik magukat Vladivosztozra. Sacheni szigetén és a város körül több gyanus embert fogtak el. Azt hiszik, hogy kémek. A csapatok egyre özönlenek a városba. A vonatok alig győzik az élelmi-, költő- s mindenféle hadiszerek szállítását. Rengeteg mennyiségű fegyver, lőpor s lövegek érkeznek naponként. Az erődítési munkálatok megfeszített erővel szakadatlanul folynak. A kikötőt uszó és lehorgonyozott aknákkal árasztják el. Ez az erős készülődés megerősíti, hogy Port-Arthur már csak végnapjait éli.

Hivatalos jelentés.

Pétervár, aug. 19. Reitzenstein ellentengernagy jelenti táviratilag Miklós cárnak Sanghaiból: 10 óra reggel 5 órakor hajórajunk megindult kifelé Port-Arthur belső kikötőjéből. Fél 9-kor a hajók, a melyek előtt kotróhajók mentek ékvonal alakzatban, a következő sorrendben fejezték be a kihajózást: elől uszott a Cezarevics, Withof ellentengernagy, hajórajparancsnok zászlójával, azután jött a Retvizán, a Podjeba és Beresviet, amelyre Uchtomszki herceg ellentengernagy a páncélos különítmény parancsnokának zászlója volt kitéve. A Szehsztopol Poltava és az Askold, az utóbbi Reizenstein ellentengernagy a czirkálóhajóraj parancsnokának zászlójával, a Pallada és a Diana jöttek ezután. A torpedónaszádfloilla élén a Novik czirkáló haladt. A torpedónaszádok első osztálya a Cezarevics parancsnokhajó előtt ment. Két ágyúnaszád és a második torpedónaszádosztály szolgált a hajórajnak oldalvédül. A Mongolia kórházhajó, mely a Vörös Kereszt zászlóját tűzte ki, fezte be a sort.

Az aknákkal elzárt kikötőn át baleset nélkül mentek a hajók, de ez két órát vett igénybe.

Délelőtt 9 órakor a parancsnokhajó ezt jelezte: Vladivosztozba. Kihajózásunk pillanatában az ellenséges hajók különböző pontokon kezdtek összpontosítani. Nygyed 11-kor a kotróhajó az ágyúnaszádokkal és a második torpedónaszádosztályal visszatértek a port-arthuri kikötőbe, míg a hajóraj 8-13 csomó sebességgel előrement.

Az ellenséges hajóraj fordulatot tett és elzárta utunkat. Hajóink, melyek először balra mentek, jobbra fordultak és ellengőzzel távolodtak az ellenséges flottától. Mihelyt az ellenséges hajók lövéságyba jutottak, megkezdődött a harc.

Mind a két hajóraj újból megváltoztatta utirányát, miközben a japán flotta ugyanszint az irányt vette, mint a miénk. Az Askoldot, amely a Poltava nyomán haladt, egy ellenséges löveg kéményén találta, miáltal a kazán használhatatlanná vált.

A japánok ajánlata.

Budapest, aug. 19. (Saját tud. táv.) A Daily Telegraph közli egész terjedelmében, pontok szerint a japánok ajánlatát Port-Arthur kapitulációjára vonatkozólag.

Az ajánlat a következő:

1. A helyőrség szabadon elvonulhat Kuropatkin seregéhez;
2. a nem katonákat elviszik a japánok, a hova azoknak a tetszésük kívánja;
3. ezek fejében a város összes erődítéseivel és a kikötőben levő hajók is minden felszerelésükkel és hadi készleteikkel a japánok kezébe jut.

A japán követ bekötött szemmel vitte magát a vár parancsnoka elé és átadta neki az írásban foglalt ajánlatot.

Stössel várparancsnok elolvasván a japán ostromló sereg ajánlatát, kijelentette a leghatározottabban a követnek, hogy a várat semmi szín alatt feladni nem hajlandó, hanem védi utolsó csepp vérig, az utolsó embere elhullásáig.

A japán követ így credménytelenül távozott s még sok vér fog elfolyni, míg Port-Arthur japán kézre jut.

Felrobbant aknák.

Budapest, aug. 19. (Saját tud. táv.) Csifuból érkezett híradás szerint az ostromló japánok hétfőn egy keresztülkasul sűrűn aláaknázott területre léptek. Mihelyt ezt az oroszok észrevették, nyomban felrobbantották az összes aknákat. A robbanás hatása irtózatoss volt. Tömerdek ember esett áldozatul a japánok közül. Táviratunk az aknák felrobbanása következtében elpusztult japánok számát ezerre becsüli. A japánok most már sokkal óvatosabbak s előbb ökröket hajtanak a kipuhatólandó területekre, s csak azután mernek maguk is előre nyomulni. Az oroszok azonban összefogdossák az ökröket és a várban elfogyasztják.

A japánok óriási vesztesége

Budapest, aug. 18. (Saj. tud. táv.) Csifuból jelentik: E hónap 14-én, 15-én és 17-én nagyon heves és igen véres harcok folytak Port-Arthur vára körül. A heves harcokban nagyon sokan estek el, különösen a japánok soraiból. Hír szerint a japán elesettek száma 20 ezer emberre tehető. Ez a hír azonban — tekintve, hogy a csifui táviratok eddig nem igen dicsekedtek megbízhatósággal — nagyon is rászorul a megerősítésre.

Togo jelentése.

Budapest, aug. 19. (Saját tud. táv.) Londonból táviratozzák: Togo jelentése szerint a Csanpinghaó japán torpedónaszádroboló üldözőbe vette a Giliak és még egy másik orosz ágyúnaszádot, melyek a szárazföldi japán ostromló seregére lövöldöztek. A két orosz ágyúnaszád menekülésre fogta a dolgot, de a japán torpedóromboló elérte a Giliakot és elsüllyesztette. A másik ágyúnaszád elmenekült.

Togo jelentése a Pallada sorsa felől is foglal magában részleteket. Az 5-ik japán torpedóflottilla ugyanis e hó 10-én elsüllyesztette a Pallada orosz czirkalót. A flottilla parancsnoka ugyanis határozottan jelenti, hogy egy torpedólöveg eltalálta az orosz czirkalót, a mely ennek következtében felrobbant és elsüllyedt. A robbanást látták is messziről a japán flottilla fedélzetéről.

Az orosz hajók leszerelve.

Budapest, aug. 19. (Saj. tud. táv.) Egy Londonból érkezett távirati jelentés szerint az összes semleges kikötőkben leszerelték az odamenekült orosz hajókat. Az orosz tisztek és hajólegénység Csin-tauban tartózkodnak s a háboru befejeztéig nem is szabad onnan távoznok.

Becsület és pénz.

Nagyvárad, aug. 19.

Valamikor régen a becsület oly nagy kincs volt, hogy ha egy ember elvesztette, közmegegyezésnek tette ki a társadalom. Ma — pénzért lehet vásárolni, úgy mint akármilyen más piaci portékát. Már szinte közmondássá vált, hogy a kinek pénze van, van annak becsülete is. A pénzes embereknek szava, legyen bár életük ellentétben a tisztességgel és becsülettel, sokkal többet nyom a latban, mint a szegény, de becsületes embereké. Vajjon miért? Mert már a modern világban nincs szüksége az emberek becsületre, csak pénzre! Ezért mindent lehet kapni; tisztességet, állást, protekciót, igazságot, még rendjeleket is, csak az emberek köztiszteletét nem. Ez az egy az, a mit csak becsületes, szorgalmas munka árán lehet megszerezni.

Hába diszítik fel valakinek a mellét csillogó, villogó ordókkal s rakják a lábához a pálmakoszorúkat, ha vagyonát embertársainak zsirján élőködve, zszora ügyletekkel szerezte, a kinttintéséhez is csak pénz árán jutott, nem ér az semmit.

Nálunk nincs a becsületesség jutalmazására rendjel. Nem is kell, hogy legyen. Becsületnek lenni minden embernek kötelessége s a valódi becsületességet nem lehet semmiféle ordóval sem megjutalmazni. Becsületet az illetékes hatóságnak csak védenie kellene. Védenie úgy, hogy azok, a kik bepiszkolni igyekeznek a más becsületét, ne válthassák meg büntetésüket tíz, husz koronával. Mert hiszen a mostani törvények olyan gyengék az emberi becsület megvédésére, hogy azok, a kiknek pénzüik van, csupa passzióból keresztül gázolhatnak a békés, tisztességes polgárok legféltettebb kincsén, becsületén. Természetesen nem úgy kell érteni a becsület megvédését, hogy az igazságot ne lehessen bizonyítani a törvény előtt; hanem igenis adják meg mindig a sértő feleknek azt a jogot, hogy állításukat bizonyíthassák. Ha nem tudják állításuk valódiságát beigazolni, akkor könyörtelen szigorral büntessék meg a szeplőtelen becsület bemocskolót.

A bírák a §-ok szavaihoz ragaszkodva sokszor becsületsértési és rágalmozási perekben oly visszas itéletet hoznak, hogy ezek az itéletek éppen nem szolgálnak a becsület védelmére.

Megtörtént már, hogy egy ember mindenféle gázságokkal vádolta egy köztisztviselőtben álló vallási intézmény vezetőit. A törvényszék a rágalmozónak megengedte a valódiság bizonyítását.

A bizonyítási eljárás végén azután kistült, hogy vádlott csak csupa ellenszenvből kiáltott kigyót, békát a sértettekre; s egy szavának igazságát sem tudta igazolni. A bíróság rágalmozás vétségében mondotta ki bűnösnek a vádlottat s harmincz korona pénz büntetésre ítelték.

Más: Egy újságíró pedig egy kórházi orvos információjára megírta, hogy egy előkelő állami tisztviselő 10 éven keresztül pinczéjében tartotta öreg, világtalan édes anyját s csak száraz kenyeret adott neki eledélül. Az újságíró nyomtatvány útján elkövetett rágalmozásért perbe fogták. A törvényszék nem engedte meg a valódiság bizonyítását, mert törvényeink szerint még a *szülék sanyargatása és éheztetése is »családi ügy«*, a melynek szenté-

lyébe senki ember fiának behatolni nem szabad.

Hat havi fogházat kapott szegény kollégánk azért, mert igazságot mert írni s le merete rántani a leplet — egy állatemberről.

Hol van a két itélet között az igazság, s méltányosság? Seholl! Nem is lesz addig, míg az emberi becsületet egy pár rongyos korona birság ellenében szabadon sértheti mindenki, akinek csak pénze van a büntetés lefizetésére.

Fogház büntetés való a rágalmozóknak. De csak is a rágalmozóknak, mert, a kik igazságot mondanak, azokat nem szabad büntetésnek érni.

Nógrádi Gyula.

UJDONSAGOK.

Szent István.

A mai nap a mi ünneptünk, a magyaroké. Nemzeti ünnep ez, nemcsak a törvény betűi szerint is.

Első szent királyunk, második honalapítónk emlékéül üljük kegyeletes és hálás tisztelettel.

Ünnepel a nemzet Szent István tiszteletére, legendás királyunk dicsőséges jobbát ezrek és ezrek veszik körül a körmenetben; az ország templomának boltívei alól egygyé olvadva tör fel milliók éneke az égből lakó szent királyunk elé:

Ah, hol vagy magyarok tündöklő csillaga . . .

Nagyváradon is lengő zászlók hirdetik a nemzet nagy ünnepét.

A lat. szert. székesegyházban délelőtt 9 órakor ünnepélyes szent mise lesz, amelyen a hatóságok és hivatalok képviselői is részt vesznek. A szent misét dr. *Szmeccányi Pál* v. b. t. t., megyés püspök tartja, *Halász Gyula* papnevelői igazgató pedig szent beszédet mond.

A székesegyházi ének- és zenekar kiváló zenedarabokat ad elő, köztük a szent István királyról szóló ősi éneket.

A többi templomokban a rendes időkben lesznek az ünnepélyes istentiszteletek.

* **Egy derék főtszít üdvözlése.** Báró *Karg János*, a helyi cs. és kir. 37-es gyalogezred parancsnokát katonai szolgálatának 25. ik évfordulója és az öt ért katonai kintntetés alkalmából a város részéről ma délelőtt felkeresték *Bordé Ferencz* polgármester helyettes és *Gerő Armin* főkapitány. *Bordé Ferencz* a város polgárságának őszinte ragaszkodását, szerencsekívánatait és üdvözlését tolmácsolta a jubiláns ezredparancsnok előtt, kérvén öt egyuttal, hogy Nagyvárad város irányában tanusított szeretetét továbbra is tartsa meg. Báró *Karg* ezredes köszönetet mondott a tisztelgő főtszítviselőnek és legőszintébb ragaszkodásáról biztosította őket, mint Nagyvárad város polgársága képviselőit.

* **45 éves találkozó.** Ritka, szép találkozó lesz ma, Szent István napján Nagyváradon. Negyvenöt év, egy emberöltő, mult el azóta, hogy a nagyváradai kath. főgymnázium akkori végzett növendékei letették az érettséget s telve ifju erővel s a jövőbe vetett hittel és

bizalommal, elhagyták a főgymnázium falait s kiléptek az életbe. Azóta egy félszázad sokat elvitt közülök egy szebb világba, de akiket az Isten kegyelme megtartott, most összegyűlnek találkozásra, hogy üdvözöljék egymást s felelevenítsék a régi emlékeket. *Gábríely Lajos* plébános, dr. *Sonnenfeld Zsigmond* ügyvéd, *Tóth Dezső* közig. bíró, dr. *Baróthy Akos* városi főorvos, *Dobosfy Alajos* kir. táblabíró, *Vágási Imre* ügyvéd, *Vulkán József* szerkesztő és *Bécsán Mihály* lugosi közjegyző, *Tomsek Ferencz* ügyvéd s még néhányan jöttek össze a ritka találkozásra, tegnap este a Zöldfában. A tulajdonképeni találkozó ünnepélyes mozzanata ma Szent István napján lesz. Reggel 8 órakor az új városházában, ahol a régi gymnasium épülete állott, jönnek össze, a Szent László templomban *Gábríely Lajos* szent misét mond, utána pedig lefnyképeztetik magukat s disztribúciót rendeznek, majd a Püspök fürdőbe rándulnak ki. Az ünnepélyes alkalomra *Novotny S. Alfonz* főgyim. igazgatót is meghívták.

* **A munkaszünet ma és holnap.** A ma és holnapi kettős ünnepen a munkaszüneti törvény miként való megtartására nézve a kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki. Minden félreértés kikerülése végett s azért, hogy az érdekelt kereskedők és iparosok minél teljesebb tájékozást szerezzenek, megemlítjük, hogy a munkaszünetelésre vonatkozó tilalom szombatra, azaz Szent István napra vonatkozólag teljes érvényében fennáll, míg vasárnapra vonatkozólag csak déli 12 órától délutáni 6 óráig terjedő időre szól a munkaszünet kötelező érvénye. A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara különben a következő értesítést adta ki:

Van szerencsém az érdekeltek tudomására adni, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 52540—VII. 1904. sz. alatt a következő rendeletet adta ki:

Szent István király napja a folyó évben szombatra esik s így két munkaszüneti nap közvetlenül követi egymást, minek következtében a kötelező munkaszünetre vonatkozó rendelkezések fentartása mellett a forgalmi élet nem csekély részében egyfolytában csaknem 48 órán át szenvedne fennakadást. Míg a forgalom ily mérvű szünetelése főképen az élelmezéssel kapcsolatos, de egyéb iparágaknál is, a közönségre előre láthatólag sok hátránnyal járna, az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. törvényzikk 3 §-a alapján, a belügyi és földmívelésügyi miniszter urakkal, illetve a horvát-szlavon-dalmát bán urral egyetértőleg a folyó évi augusztus hó 21-re eső vasárnapra kivételesen megengedem, hogy mindazon ipari munka, mely hivatali elődóm mult évi június hó 13-án 28559. számú rendelete értelmében vasárnapon az alábbi rendelkezésemmel megállapított időnél hosszabb időn át nem végezhető, a jelzett egy vasárnapon reggeli hat órától déli 12 óráig és esti hat órán túl akadálytalanul végezhető legyen.

A miniszter ezen rendelkezése szerint f. évi augusztus hó 21-én d. e. 6 órától 12-ig s délután 6 órától kezdve úgy az ipari munkák végezhetőek, mint az üzletek nyitva tarthatók s a munkaszünet ezen napon csak déli 12 órától délután 6 óráig kötelező. Nagyvárad, 1904. augusztus hó 18. A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara: *Husella Gyula*, kir. keresk. tanácsos, elnök. Dr. *Sarkadi Lajos*, titkár.

* **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi magyar királyi miniszter *Baranyay Gizella* helyettes tanitónőt a belényesi állam polgári leányiskolához a XI. fizetési osztályba segédtanitónővé nevezte ki.

* **Esküvő.** *Albach Géza* somlyógyőrteki földbirtokos, tart. honvéd huszárhadnagy f. hó 14-én vezette oltárhoz Krasznán R. *Nagy Erzsike* urisányt. Az egyházi esketést *Eszes Béla* plebános végezte. Magas szárnyalású beszédet intézett az új párhoz, kiemelve a menyasszony mély vallásos érzületét, melyről a krasznai róm. kath. templom fog a késő utódoknak beszélni. A fényes nászmenet a templomból az örömanya, özv. *K. Nagy Domokosné* — különben is mindig magyar vendégszerető — házához vonult, hol gazdagon terített asztalok, ősi vendégszeretet fogadta a vendégeket. Vacsoránál megeredt a tósztok özöne. *Békéssy Károly* egyetemi tanár az új párra, *Sántha Dezső* közjegyző az örömanyára, *Fekete Nagy Béla* a második örömanyára, *Benny Mihály* a nászasszonyokra, *Vargha Gyula* a násznagyokra, kosszoroslányokra, majd az ifjú házigazdára, *K. Nagy Bélára*, *Fekete Nagy Béla Eszes Béla* plebánosra, stb. Az ifjú pár a hajnali órákban a férj lakhelyére, birtokára Somlyógyőrtelekre utazott. Kísérje utjuk mindenkor felhőtlen boldogság.

* **Vakmerő terrorizmus.** A nagyváradai szocialista izgatónak sikerült ismét kimutatni, hogy működnek s tevékenységükben nem állott be s. ünet. Sztrájkra birták a bádogos munkásokat s a legújabb bérharcz már egy hét óta tart. A munkaadók azt állítják, hogy a mostani viszonyok mellett képtelenek a f. csigázott követeléseket teljesíteni s így a bádogos munkák az építés alatt levő házaknál szű etelnek. Ezzel kapcsolatosan most olyan vakmerő terrorizmusról értesülünk, amely nem csak a törvényvel homlokegyenest ellenkezik, de a legnagyobb mértékben veszedelmet is és a hatóság legszigorúbb fellépését követelik. *Vlád* Agoston bádogos iparos az egyik épülő háznál tanonczaisal folytatni akarta a bádogos s. gédek által abban hagyott munkát, de a szintén ott dolgozó kőműves munkások ezt megakadályozták. Kijelentették, hogy nem engedik a bádogos munka folytatását, mert a sztrájkoló bádogos munkásokkal szolidaritást vállaltak s állitson *Vlád* segédek a munkához. Mivel az illető iparos nem akarta a munkát abba hagyni, az erőszakosságban tovább mentek a kőművesek. Fenyegették, hogy lerepitik az épületről, a tanonczaisal együtt s elszedik alóla az állványokat. Ilyen vakmerő fenyegetésre a bádogos iparos kénytelen volt életének és testi épségének megóvása végett a munkát abba hagyni. Ilyen hallatlan terrorizmus még nem fordult elő, s mutatja nagyon is élénken, hogy mit ér el a hatóság a sztrájkolókat dédalgetésével, de egyúttal mind jobban sürgeti és előtérbe hozza a társadalom szervezkedését is a munkások tulajkapasával szemben. Redes, törvényes állapotok között ilyen nem szabad eltérni megtorlás nélkül.

* **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk, Biharvarm gye tisztikarának gyásza van. Egyik nem régen nyugalomra vonult érdemes tagja: id *Thury* Károly tegnap 76 éves korában elhunyt. Temetése holnap, aug. 21-én lesz. A családi gyászjelentés a következők zö:

Özv. *Tóth Lajosné* sz. *Thury* E. zter, *Novák Károly* né szü. *Thury* P. ulna, özv. *Ujhazi Mártonné* szü. *Thury* R. zába, *Thury* Z. uzánna mint testvér; özv. *Thury* Lajosné szü. *Leitner* M. adolna mint sógor és gyermekeik, *Leitner* M. adolna mint a legjobb testvér, sógor és nagybátyának id. *Thury* Károly Biharvarmgye nyugalmazott urának f. hó 19-én, életének 76 ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai folyó hó 21-én, d. u. 5 órakor fognak N. Körös úczá 553. számú házában az ev. ref. egyház szertartása szerinti

ima után az újvárosi központi temetőben örök nyugalomra tételni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghivatnak.

* **Amire nincs pályázó.** A sanyaru megélhetési viszonyokat illusztrálja az a gyakran megisméltendő jelenség, hogy egy-egy hivataloszló, börtönőr állásra százan is pályáznak. A tanintézetekben meghirdetett alapítványi helyekre is mindég egész tömege jelentkezik a pályázóknak. Ilyen körülmények mellett szinte csodaszámba megy, hogy akad meddő pályázati hirdetés is. Nagyvárad városa alapítványi helyet létesített a bihardioszegi vinczellér képezdében, amely az elmúlt tanév végén megüresedett. A pályázatot szabályszerűen meghirdették elég széles körben, de nem akadott pályázó. Az alapítványi helyet tehát nem nagyváradai pályázóval töltik be, ha ugyan van felesleges jelentkező.

* **Burgonyát kérnek tőlünk.** Szomorúan belezolódik most, hogy a baj nem jár egyedül. Most, mikor országszerte inséggel fenyeget a borzasztó szárazság, ennek nyomában jár a rémitő drágaság. Különösen az élelmiszerek roppant drágasága ejti kétségbe az embereket. A nagyváradai piacon különösen a zöldségemlék ára megfizethetlen. A rossz termés miatt különben az egész országban érezhető a drágaság; de más helyen a hatóság meg tesz mindent, hogy a lakosság érdekeit megvédje s a szegény nép élelembeszűrését megkönnyítse. Selmeczbánya város polgármestere átiratot intézett Nagyvárad város polgármesteréhez, amelyben panaszkodik, hogy azon a vidéken a burgonya ára óriási mértékben emelkedett s a népet az inség fenyegeti. Ugy ért. stül, hogy Nagyváradon még mindig normális a burgonya ára s ezért kéri, hogy nem lehetne-e innét jutányos áron 3—4 vasuti kocsi-komány burgonyát Selmeczbányára szállítani a szegény nép részére. Sajnos azonban, hogy a selmeczbányai polgármester értesülése téves, mert a burgonya ára Nagyváradon is nagyon felszökött. A rendőrség ugyan hivatalosan 1 kor. 40 fillérre teszi a burgonya árát, de próbálna valaki ennyiért burgonyát vásárolni. Ez csak a papirosan van meg.

* **Hirtelen halál.** *Bergner* Gusztávné magánzó tegnap este Nagy-Körös-utcán levő lakásán gyanus körülmények között hirtelen megbetegedett és meghalt. A ház lakói az esetről értesítették a rendőrséget és kérték a halál okát orvosi vizsgálat után megállapítani. A rendőrség elrendelte a rendőrorvosi vizsgálatot, mely megállapította, hogy a halál szív-szélhűdés okozta. A hullát az elhalt Körös-úczai lakásán hagyták, honnan ma délután fogják, eltemetni.

* **Ellopott zsebóra.** *Mester* István vilanyszerelő tegnap este Vizvezeték utcán levő lakásának ablakát szilőzetés céljából nyitva hagyva, kiment az udvarra a házbellekhez beszélgetni. Jó ideig diskurálhott, mert míg kinn volt az udvaron, valaki bemászott szobájába s az ott hagyott zseboráját elemelte. A lopásról értesítette a rendőrkapitányságot is, most buzgon nyomozza az ismeretlen tolvajt.

* **A czárné és a szegény asszony.** Hónapok óta, malait az orosz nép imadkozva várta, hogy a czárnak fia születne, a czárnét ezrével halmozták el levelekkel és tanácsokkal a bivei, mit tegyen, hogy a születendő gyermek fia legyen. Ezek között a levelek között volt egy moszkvai anya írása. Azt írta, hogy ő tizenhét fút adott a hazának, még pedig nem az isten kegyelméből, hanem a tudomány segítségével, ével. Ezt a tudományát szépen leirta a levelben s lelkére kötötte a czárnénak, hogy tanácsát kövess. Ennek a levélnek k. pesan érd k. s dolgot írta Pétervárról. A czárné — ugy lát. zik — megfogadta a jó asszony tanácsát, mert csakugyan fia született. Az általános öröm közepette sem feledkezett meg azonban

a moszkvai asszonyról s udvarmesterével most a következő levelet írta a szegény asszonynak:

A felséges asszonyom legkegyelmesebb parancsára *Vasziljevna Mária* asszonynak köszönetet mondok jó tanácsaiért s azok fejében a mellékelt ezer rubelt küldöm.

Képzeltető, mekkora az öröme a szegény asszonynak, akit most egész Moszkva ünnepel mint akinek az ország a trónörökösöt köszönheti.

* **Vasut Borszékre.** Magyarország egyik legszebb fürdőjének nagy baja volt mindeközéig, hogy nincs vasutja. Ugy lát. zik, most már ezen a bajon is segítve lesz. A beruházási kölcsönből 34 milliót vett fel a kormány a székely vasutakra, de az volt a hire, hogy csak 4—5 év alatt lesznek azok kiépítve. Arról értesülünk, hogy gyorsabb tempóban fog haladni a dolog. Ugyanis a szászrégen—dédai 26 km. hosszú tervezett vonalépitményeinek munkáira a máv. megtartotta a verseny tárgyalást s 19 ajánlat közül *Fábián Lajos*, *Minde Lajos* és *Somlyó József* társvállalkozók ajánlata fogadtatott el. Vállalkozási összeg 1.091,398 korona értékkel. A szászrégen—dédai vonalrész a székely körvasutnak egy kicsiny részét teszi, de már lehet remény, hogy 2—3 év alatt Madéfalvával léte stül az összeköttetés.

Annál inkább remélhető ez, mert *Gyergyó-Szent-Miklós* községe, amely központja lesz a székely körvasutnak, tekintettel a nagy inségre, felterjesztést intézett a kormányhoz, hogy a szászrégenivel egyidejűleg Madéfalva felől is kezdjék meg az építést. Ideje is lenne már, hogy valahára kiépítse a kormány a székely vasutakat. Borszékétől eltekintve, egy nagy vidék érdemes fajmagyar lakossága várja ettől boldogulását.

* **Elvesztett váltó.** *Stein* Heléna tegnap este a Cziller-féle fő-úczai üzletből a Széles-úczáig egy kétszáz koronáról szóló váltót vesztett el, melyen *Valdmann* Albert és *Keresztési József* az aláírók. A káros ez uton kéri a becsületes megtalálót, hogy a váltót szolgáltatassa át neki, mert értékesíteni ugy sem lehet egyik bankban sem.

Értesitem a t. közönséget,
hogy az összes raktáron lévő
árakat, u. m: **férfi kalapok, fehérművek** és
mindennemű **nyári czipőket** építkezésem előtt
vagyis

f. hó 20-ig
minden elfogadható árban árusítom.

Tisztelettel:

REICHARD-áruháza.

* **Szülők figyelmébe.** Az iskola idény közepében nagy gondot okoz a szülőknek, hogy hol szerzethetnek be gyermekeiknek olyan jó minőségű czipőt, kalapot, fehérművet, olcsó tricót h. risnyát, a mely bármely gyermek pajkoságával dacolva sokáig tart. Jól jár a szülő aki e célból *Leitner Lázár* jóhírű régi nagykereskedő cézet keresi fel, mert ott nem csak a lejjobbat, de a legolcsóbban is szerzetheti be gyermeke kelengyét.

• **Tűz Berttyó-Ujfaluban.** Bihar vármegyének kijutott az idén a csapásból. Az Isten nagyon sűrűn meglátogatja a bihari népet. A mit az aszály meghagyott, azt elemésztli a tűzvész. A veres kakas Berttyó-Ujfaluban is felütötte a fejét. Tegnap kigyulladt a községben egy ház. Elég erős szél járt, mely aztán elhajtotta még más három házra a lángokat. Minden ép-kéz láb ember a helyszínen termelt a vész kitörésekor és serény vízfordással kezére járt a tűzoltóságnak. Így sikerült aztán elejét venni a nagyobb veszedelemnek, mert az erős szélben könnyen a fél község elpusztulhatott volna. A tűzoltóság azonban a község munkabíró népével derekas munkát végzett, elfojtotta a tüzet, mielőtt elharapózhatott volna. Mindössze 4 ház, melléképületek és néhány kazal szalma égett oda.

• **Katona és cigányzene a Lloydban.** A Lloyd kávéházban ma este az általános kedveltségnek örvendő *ifj. Bebe Károly, fiatal cigányprimás* kitűnően szervezett teljes zenekarával és *ifj. Hamza Miska* hírneves *kisbőgő* szóló közreműködésével nagy és élvezetes hangversenyt rendez. — Holnap vasárnap este a 37. dík gyalogezred teljes zenekara nagyon érdekes hangversenyt tart, teljesen új műsorral. — Kibőgő fagyalt, jégbeütött italok, valamint figyelmes kiszolgálásról gondoskodik. Tisztelettel *Kurtág Dezső* kávé.

• **Szülők különös figyelmébe.** Ajánljuk az iskolai idényre szükséges, ajánl-felhérművek beszerzésére. Czipő, kalapok fő utcai üzletekben megkérte a *Fábray Testvérendkiváló* a művek felkeresni, hol a czipők meg hán ócsón beszerezhetők. Bővebb felvilágosítást a cégnek Tárca alatti hirdetését nyújt.

• **Különlegességek gyűjteménye.** A ki női divatcikkek terén valódi különlegességeket és exquisit újdonságokat akar látni, melyek máskülönben csakis világvárosokban láthatók, az nézze meg a *Kovács L. és Társa Nagyváradon* (Zöldfa-utca, Deutsch K. üvegkereskedésével szemben) újonnan megnyílt nagy női divatruházat, mely látványosság számba megy. Tessék e jőnévű, megbízható cég mai számunkban közzétett hirdetését figyelmére méltatni.

SZINHÁZ.

Iparos ifjak színelőadása.

Az iparos ifjak serényen készülődnek a ma szombaton és holnap vasárnap megtartandó műkedvelői színelőadásra. A főpróba után ítélve, maga az előadás mindenben kerakded és összevágó lesz és így a nagyérdemű közönségnek egy élvezetes estélyre van kilátása. A szereplők minden igyekezetüket latba vetették a siker érdekében. A közönség szíves pártfogásába ajánljuk a derék ifjakat, kiknek rátermettségük jóval felül emelkedik a műkedvelőség színvonalán. Színre kerül mindkét este a «Szép Darinka» népszimű, dalokkal és tánczal. A műkedvelő személyek között a szereposztás a következő:

Csörgő, községi bíró — Tóth Lajos, Klára, felesége — Nagy Jolán, gyermekei: Lidi — Grepli Ninuska, Balázs — Balogh Lajos, Csépi, községi jegyző — Diósy Mihály, Káta, községi adószedő — Csete István, Holló, gazdag paraszt mészáros — Kovács Mihály, Piroška, leánya — Mudora Irén, Sonda, végrehajtó — Poretunak Mihály, Darinka bosnyák — Tóth Julia, Milán bosnyák — Ováry Gyula, Gyuró bosnyák — Kaminszky József, Rector — Deák Andor, Irnok — Klein Sándor, Kisbíró — Kelch Illés, Baki, bakter — Köffer Béla, Cseriné — Szabó Erzsike,

Tücsökné — Balázs Rózsika, Vicza — Balogh Eszti, Trézsi — Juhász Gizella, Jutka — Szancz Veronka, Rózsai — Pásztor Margit, Miska — Nagy Lajos, Panni — B. Tóth Mariska, Sári — Faur Mariska, Dini — Erdős Sándor, Lajos — Szilágyi József, Gábor — Israel Ignác, Pista — Tóth Zsigmond, Kosár — Lázár János, Fonyó — Dankó Victor, Szekeres — Bereczky Béla, Szegfű — Hillinger Adolf, Sztygi — Poratonek Mihály. A medve szerepét Hillinger Adolf játssa.

Helyárak: Alsó és felső páholy 10 korona, — II. od emeleti páholy 6 korona, — Zsöllye 2 korona 40 fillér, — Körszék 2 korona. Tamlásszék 1 korona 20 fillér, — Emeleti erkély I-ső sor 1 korona 20 fillér, — Erkély II. sor 1 korona, — Erkély oldalt II. sor 80 fillér, — II emeleti zártzék 60 fillér, — Földszinti állóhely 60 fillér, — Karzati állóhely 40 fillér. Az előadás kezdete fél 8 órakor. Vasárnap este, 1904. augusztus 24-én megismétlik az előadást.

EGYESÜLETEK.

Meghívás.

A Nagyvárad első általános munkás betegségűző egyesület folyó évi augusztus hó 21. napján, d. u. pontban 3 órakor, a Zöldfa szaloda nagytermében, rendkívüli közgyűlést tart a következő tárgysorozattal:

1. a módosított alapszabály felolvasása;
2. Esetleges indítványok az alapszabályhoz.

Felkérjük tehát az egyesület minden tagját, miszerint a rendbe hozott tagsági könyvekkel fentnevezett napon és helyen minél nagyobb számmal megjelenni sziveskedjenek, annyival inkább, mert ha a tagok kellő számmal meg nem jelennek, így a gyűlés azon napon megtartható nem lesz, de a reá következő vasárnap, a tagok bármily csekély számmal legyenek is, a gyűlés megtartatik.

Nagyvárad, 1904. augusztus hó 7.

A választmány.

MULATSAG.

Az élesdi 48-as Népkör f. hó 20-án jósikertnek ígérkező házi táncestetélyt rendez a Kádár-féle vendéglő összes helyiségeiben. A nemrégiben alakult Kör első mulatsága iránt a környékben is mutatkozó érdeklődés előre biztosítja a sikert.

TANUGY.

A belényesi állami polgári leánykolában az 1904—905 iskolai évre a beiratások szeptember 2-án, 3-án és 5-én, délelőt 9-től 12-ig, délután 2-től 4-ig történnek. — 6-án lesznek a felvételi, különbözeti és magánvizsgálatok; az iskolaév ünnepies megnyitása 7-én lesz, a rendes előadások pedig 9-én kezdődnek. Az új iskolaévvvel megoylik a II. osztály is. Felvilágosítást, vagy utbaigazítást készséggel ad az intézet igazgatósága.

TAVIRATOK.

A király születésnapjának ünneplése Törökországban.

Konstantinápoly, aug. 18. O felsége születésnapja alkalmából az osztrák magyar nagykövetség, az összes állomáshajók és az osztrák-magyar intézetek ma ünnepiesen fel voltak lobogozva.

Délelőt Perában a nagykövetség kápolnájában ünnepies Te deum volt,

amelyen jelen volt Calice báró nagykövet, a nagykövetségek a konzulátus személyzetével, a Tarussu állomáshajó parancsnoka, törzskara és a legénységnek egy különítménye, a Lloyd és az osztrák-magyar posta hivatalnokai, az osztrák oltalom alatt álló templomok, iskolák és intézetek vezetői, valamint az osztrák-magyar gyarmat számos tagja. Az istentisztelet után a nagykövet fogadta a gyarmatot. A Ferencz József-egyesület elnöke kérte őt, hogy tolmácsolja legfelsőbb helyen a gyarmat szerencsekívánatait.

A nagykövet lendületes beszédben válaszolt, a melynek végén lelkesülten éltették a királyt. A nagyvezér, a külügyminiszter, az ökümeni patriarka, a polgár exarka és más egyházfők megbíztak által gratuláltak. Délután a jenikői nagykövetségi palotában fogadta a nagykövet azokat a megbízottakat, a kiket a szultán szerencsekívánatainak kifejezésére küldött. Este a nagykövet nagy ebédet adott, a nagykövetség és a konzulátus tagjai és a gyarmat előkelőségei részére. A nagykövetség palotája és a szemben horgonyzó Taurus állomáshajó, valamint a Goricia Lloydhajó fényesen ki voltak világítva. A Sorician táncestetély volt.

Törökországban az összes osztrák-magyar konzulátusoknál szintén ünnepeket tartottak.

Fejedelmi eljegyzés.

Budapest, aug. 19. (Saj. tud. táv.) Erdekes eljegyzés hírével közli velünk pétervári tudósítónk: Alexejevics Mihály, a csár testvéröccse a napokban jegyezte el magának a mechenburgi nagyherceg leányát, Xeniat.

Debreczen város hazafiassága.

Debreczen, aug. 19. (Saj. tud. táv.) Debreczen város tanácsa hazafias határozatot hozott mai ülésében. Elhatározta, hogy a városi munkálatoknál és szükségletek beszerzésénél kizárólag csak a hazai magyar ipart fogja támogatni s mindenkor megköveteli, hogy csakis magyar ipartermékekkel fedeztessék a város minden szükséglete.

Dinamit a vasuti sinen.

Budapest, aug. 19. (Saj. tud. táv.) A ferenczvárosi vasuti összekötő hidon a pályasí két darab dinamit patronot talált a sineken elhelyezve. A patronokat eltávolították.

Tallian Andor temetése.

Török-Kanizsa, aug. 19. (Saját tud. táv.) A szerencsétlen, szomorú végre jutott Tallian Andort, Tallian Béla földművelésügyi miniszter fiát ma temették el Török-Kanizsán délután fél négy órakor. A temetésen számos küldöttség vett részt, ugymint: a Ludovika Akadémia küldöttsége, mely intézetnek a szerencsétlen ifju törekvő, tehetséges növendéke volt, azonkívül a kormány tagjai és számosan mások a közeli környékről és az ország

más részeiből. A király a kabinetiroda utján, József kir. herceg pedig táviratilag fejezték ki részvétüket a mélyen sujtott családnak. A holttestet a török-kannizsai családi sirboltban helyezték el örök nyugalomra.

Elhárított botrány.

Szatmár, aug. 18. (Saját tud. táv.) A király születése napján megtartott istentiszteleten az idevaló honvédenekar közreműködését ígerte meg a katonai parancsnokság. Az e célra összeállított műsor első pontja a Gotterhalte volt. Mikor Szatmár magyar érzésű lakossága erről tudomást vett, nyomban mozgolódni kezdett városszerte, hogy ennek elejét vegye. Nyomtatványokkal árasztották el a népet, falragaszok jelentek meg mindenfelé, melyek appellálva a nép hazafiságára felszólították, hogy a Gotterhalte, ezen hóhérimnusz ellen a szózat eléneklésével tüntessen. A katonai parancsnokság füléhez is eljutott a mozgalom híre, s avval vette elejét a készülődő botránynak, hogy a Gotterhaltét törölte a műsorból.

Rigó Jancsi kárpótlása.

Budapest, aug. 19. (Saját tud. táv.) Chimai hercegnő Londonban férjhez menni készül egy előkelő angol lordhoz. Rigó Jancsi 600 font sterling kárpótlást fog kapni.

A helsingforsi kormányzó székhelyén.

Helsingfors, aug. 19. Obolenski főkormányzó ideérkezett, a hatóságok a pályaudvaron fogadták.

Földrengés.

Athén, aug. 18. Számos szigeten újabb földrengés volt, mely több községben nagy kártett. Néhány emberélet is esett áldozatul.

NYILTTÉR.

Iskolai idényre!

Kiünő minőségű gyermek, leány és fiú CZIPÓK óriási választékban

feltűnő olcsó árak mellett csak

Aranyi Albert

czipőáruházában szereshetők be

Nagyvárad, Fő-utca (Oláry mellett.)

Női és férfi LISSÉ CZIPÓK már 9 kor.-ért is kaphatók.

A világhírű KOBRAK féle budapesti kézimunka czipők egyedüli raktára

Kérem a pontos címre figyelni

Telefonszám 512.

Jó házból való fiuk
asztalos tanulóul
felvétetnek **KÁLMÁN** és
RÉH gépekkel berendezett
asztalos ipartelepén.
Nagyvárad, Kálvária-
utca 29. szám.

REGÉNYCSARNOK.

A brixtoni rejtély.

— Bűnügyi regény. —

Írta: A. C. D. (Angolból.)

89

— Fogadni mennék, — folytatta kíváncsian, — hogy ön az öreg John Ferrier leánya... Láttam mikor kijött a majorból... Kérdezze meg tőle, hogy emlékszik-e még a Jeffersonokra, St Louisból... Ha ő az a Ferrier akit gondolok, nagyon jó barátságban voltak apámmal.

— Nem lenne jobb, ha ön maga jönne el s kérdezné meg ezt? — kérdezte Lucy, lesütve a szemét.

A fiatal embernek, úgy látszott, tetszik ez a meghívás, mert sötét szemei fölillantak.

— Nem bánom, — mondta jókedvűen; — ámbar nem vagyok oly állapotban, mint ahogy látogatónak szokás menni... De két hónapig voltunk a hegyek közt s az öregnek meg kell bocsátania, hogy nincs tisztességesebb gunyám.

— Ő is, meg én is sokkal tartozunk önnek, — felelte Lucy. — Mert nagyon szeret engem s ha most eltiportak volna ezek az ökrök, bizonyára ő se élte volna túl.

— Ép úgy, mint én sem, — szólt a fiatal Jefferson.

— Ön?! — kiáltott föl Lucy. — De már azt alig hiszem, hogy ön is törődött volna velem!... Hiszen nem is volt soha barátunk!

A fiatal vadász arca úgy elsötétedett ezekre a szavakra, hogy Lucy hangosan fölkiacogott.

— Ej ne, hisz nem úgy értettem, — mondta azán. Természetes, hogy most már barátunknak tudom önt... Minden esetre el kell jönnie hozzánk, még pedig minél előbb... Most azonban sietnem kell, különben apám soha többé nem biz rám semmit... Isten vele!

— Isten vele! — ismételte a fiatal vadász s levéve nagy peremű kalapját, láhitattal megcsókolta a leány kezét.

Lucy rácsapott a lovára és elnyargalt a város felé. Jefferson Hope pedig visszalovagolt társaihoz, s az egész uton alig váltott velük pár szót. Most jöttek a Nevada-hegységekből, ahol ezüstöt kerestek s azért fordultak be a Nagy-Sóstó városba, hogy összegyűjtsék a tőkét ami a talált ezüst-erek kiaknázására szükséges volt.

A gyönyörű lány látása egyszerre lángra lobbantotta a szilaj fiatal ember szenvedélyes szívét. Midőn Lucy elűnt szemei elől, egyszerre elborult előtte az ég és Jefferson érezte, hogy válságos forduló ponthoz érkezett életében. Nem a csapongó ifjú szeszélyes vágya volt az, amit szívében érzett, hanem a féktelen, vastermesztett ember heves szenvedélye.

Hozzá volt szokva mind eddig, hogy amihhez csak fogott, minden sikerült neki... S most erős fogadást tett, hogy nem fog kudarcot vallani szerelmében sem, s ami csak az emberi erőül és kitarástól telik, mindent elkövet, hogy Lucy megnyerhesse...

Még azon az éjszakán meglátogatta John Ferriert, s azóta igen gyakran megfordult a kis majorban, ahol mindig szívesen látott vendég volt. Az öreg John, aki tizenkét év óta a gazdaságán kívül egyébbel se törődött, nem igen tudta, mi történik odakint a nagy világban és szívesen elhallgatta, ha Jefferson Hope erről beszélgetett.

(Folyt. köv.)

KOZGAZDASAG.

Községi előljárók figyelmébe.

A községeknek kedvezményes fizetési feltételek mellett eladandó mének átengedése körül eddig fennállott eljárások a földművelésügyi miniszter ur 6 nagyméltóságának f. évi augusztus hó 8-án 58297—II/1. szám alatt kelt rendelete szerint akként módosulnak, hogy a mén vételárát az átvétel alkalmával egyszerre és egész összegben kifizető községi előljárók a mén kiválasztása tekintetében előnyben részesülnek oly községek felett, a melyek a vételárt a szokásos évi részletekben szándékoznak kifizetni. Egyébként minden eddigi feltétel érvényben marad.

A kiválasztás irányában adandó elsőbbség abban fog nyilvánulni, hogy míg a megvett ménnek vételárát egészben egyszerre lefizető községek előljárói november hó 1-től december hó 1-ig választhatnak az eladásra felállított mének között, addig az évi részletfizetés jogával élők öhajító községek csak december hó 1-től kezdve ejthetik meg a választást.

Miheztartás végett figyelemzetem a községek előljáróit, hogy az e tárgyban kelt kérvényekben ezen módosított feltételeknél fogva a fizetés lerovását célzó módosításokra vonatkozó öhajjuknak határozott kifejezést adjanak.

Cséhtelek, 1904. aug. 16.

Wertheimstein Alfréd

Biharm. lóteny. biz. elnöke.

Az ideai dohánybevéltetés. Az ideai rendkívüli szárazság következtében a dohány, ámbar minősége jónak ígérkezik, mindazonáltal a levél kifejlődése a dohányjövődék által megszábotott és különféle osztályoknak megfelelő nagysági mértékét nem fogja megütni. Ez a körülmény sok kellemetlenségnek és a termelők anyagi károsodásának lesz előidézője, hacsak a dohányjövődéki igazgatóság nem lesz tekintettel az ideai abnormis időjárásra és nem fog tenni megfelelő intézkedéseket a dohánybevéltetési szabályok megfelelő módosítására. Ezt a dohányjövődéki igazgatóság annyival inkább megteheti, miután a dohánylevél nagysága nem mérvadó a minőségre nézve és ennél fogva kívánatos, hogy a bevéltetési szabályrendelet ama pontja, mely a bevéltetési osztályt bizonyos levél mértékhez szabja, az ideai esztendőre hatályon kívül helyeztessék s a dohánybevéltetési hivatalok arra utasítsanak, hogy a dohányt csakis a minősége és nem a levél nagysága szerint osztályozva vegyék át. A bevéltetési szabályrendelet hivatkozott pontjának ily értelmében való módosítására az Országos Magyar Gazdasági Egyesület legközelebb fel fogja kérni a dohányjövődéki igazgatóságot.

Értéktábla.

Budapest, aug. 20.

Magyar aranyjárdék 4%	119.10
Magyar koronajárdék	97.15
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4%	3375
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.75
Italmérségi jog megváltási kötvény	98.50
Horvát szlávon földterhermentesítési kötvényt	2.06
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	1.61
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	.99
Osztrák járadék papirban	1.00
Osztrák járadék papirban	1.19
Osztrák járadék aranyban	.99
Osztrák korona járadék	1.53
Osztrák államsorsjegyek	16.00

Osztrák magyarban részvény ---
 Magyar hitelbankrészvény ---
 Osztrák hitelintézet részvény ---
 Párisi vista ---
 20 frankos arany (Napoleon'dor) ---
 Németbirodalmi márka ---
 Londoni vista ---
 20 márkás arany ---

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Ertesítés!

A közelgő iskolai időnyre ugy
 fin mint leánykák részére szükséges,
 bármely intézet előírása szerint minden-
 féle színes és fehér ruhákra ugyszinte
 a legjobb minőségű harisnyák szolid
 olcsó árban kaphatók

Háasz Manó

kézmű- és divatáruháza

Nagyvárad,

Zöldfa-utca elején.

Kiadó ujonan épült modern utczai lakások.

Hármas és Damjanich utczai saroktel-
 ken ujonan épülő egyemeletes házban f.
 évi november hó 1-től több modern csa-
 ládi és garcon lakás kiadó.

Tervek az épülő házzal szemben levő
 építési irodában megtekinthetők, a hol
 valamint *Mayr* Sándor háztulajdonosnál
 a feltételek megtudhatók.

Brébi „Olga“-gyógyforrás.

*Hazánk legjelesebb természetes gyógy kénes-sós-
 ásványvize.*

Gyógyezőlokra használva megbecsülhetetlen u. m: gyomorhajoknál., arany-
 eres bántalmaknál., máj- és méh-bajoknál, czuznál, köszvénynél, csont-
 hártya- és csontbántalmaknál, nemi gyengeségnél s valamennyi nemi-
 bajoknál a leggyorsabb gyógyulást eredményezi.

*Borral vegyítve a legkellemesebb és legélvezetesebb üdítő ital, kapható
 minden jobb fűszer kereskedésben és valamennyi előkelőbb vendéglőben.*

Főraktár: **FRIEDL és JÖRÖS** cégnél Szt.-László-tér.

Kapható: **Hajnal Ferencz** Fő-utca és **Petrovay Sándor** Sztaroveszky-utczai fűszer-
 kereskedéseiben. Vendéglőkben: **Szauer** és **Dolgos** «BAZAR»-, **Schüch József**
 «SZÉCHENYI»-, **Czeglédy Sándor** Teleky-utca, **Karger Sándor** «HEGYALJAI»-, **Leit-
 ner Ferencz** «KÉKMACSKA»-, **Fülöp Katalin** «KISPIPA»-, **Karner Gyula** «RIMA-
 NÓCZY»-, **Szabó Gyula** Körös-utca és **Kecskeméty István** Lukács-György-utca

Sz. KOCSIS JÁNOS

férfi-szabó üzlete

NAGYVÁRAD, Szent László-tér. a „Sas“ kávéház mellett

Az idény előre haladottsága miatt, **tavaszi és nyári**
a hazai, angol és franczia, szöveimből bámulatos olcsó árakért készitek a legujabb
 divatu **uri ruhákat.**

Tisztelettel

Sz. Kocsis János, katonai és polgári szabó

606

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáczka-utca 3. szám

Művek

folyóiratok, hírlapok,
 vonalzatok,
 gazdasági nyomtatványok,
 egyházi, községi
 és egyéb
 hivatalos nyomtatványok,
 körlevelek,
 levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
 mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,

számlák, falragaszok,
 bál meghívók,
 tánczrendek, étlapok,
 naptárak,
 palaczkfeliratok,
 névjegyek,
 g y á s z l a p o k
 stb. a nyomdai szakba
 vágó nyomtatványok
 készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

A székeltyföldi ásványvizek páratlanja

„Rèpáti“

a legjelesebb égvényes gyógy-savanyuviz

mely kiválóan szerencsés vegyi összetétele, rendkívül dús, főleg kötött szénsav-tartalma és kellemes íze folytán ritkítja pártját a kontinensen.

Elsőrangú gyógyital emésztési-zeleti nehéz ségeknél, vese-, gyomorbél bajokban, gyuladással, llyag, köszvényes bántalmak és vérszegénység ellen stb

Főuri kedvencz ital,

határozottan a legkedvesebb pezsgőborviz!

Mint a belső szervek betegségei ellen legkellemesebb és leghatásosabb s egyszersmind legolcsóbb gyógyító szert, úgy is, mint páratlan élvezeti italt, a „Rèpáti ásványviz“-et minden czéltudatos, elfogulatlan ivónak rendes használatra lelkiismerettel ajánljuk.

A „Rèpáti viz“ minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben kapható.

500 forintot fizetek annak, a ki Bartilla

vizének használata mellett, üvegje 35 kr. ha ismét fogfájást kap vagy a szája büzlök! Csomagolásért külön 10 kr.) Bartilla A. örökösai (E. Winkler) Wien, 19. 1. Sommergasse 1. Kapható Nagyváradon Vadász Albert drogne-riájában F6-utca, Nyiry György, Moindár Lajos urak gyógyszer-árában. Berettyó-Ujjfaluban Trajanovits Antal gyógyszerárában. Kérjünk határozottan mindenütt Bartilla-féle fogvizet Hamisitványok feljelentői jól d jasztatnak.) Oly helyekre, hol nem kapható bérmentve küldök 5 üveget 2 forint 60 krért.

Hirdetések felvételnek

a legjutányosabb árban e lap kiadóhivatalában.

Hazai gyártmány! KLEINOSCHEG SEC

UJDONSÁG!

ELSŐ MINŐSÉGŰ
PEZSGÓ.

KLEINOSCHEG TESTVÉREK
csász. és kir.
udvari szállítók pezsgő
pincézél
BUDAFOK.
640.

Ma már közszükségleti cikk a megbízható pontossággal járó óra.

Az ösmert valódi „Roskopf & Comp. patent“ nickel órák azok, melyek igazán igen tartós megbízható járásuak, erős valódi nickel tokba ára csak 7 frt. 50 kr. Mivel pedig javítás nélkül hosszú ideig pontosan járnak, az által gyakori javítási költség takarítható meg.

Valódi „Omega“-órák, valamint másfajta arany-, ezüst- és nickel-órák; arany, ezüst ékszerek igen olcsón kaphatók:

Szilágyi Géza

órák czégnél
NAGYVÁRAD, Szt.-László-tér.
(Fekete Sas-épület.)

Schicht-szappan

„szarvas“

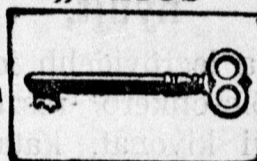
vagy

„kulcs“

Jegygyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

A j á n l j a

KARDOS LIPÓT

Nagyvárad, Szt.-László-tér 1. sz.

Iskolatáskák, írószerek, fiókos- és kézitükrök, levél-kazetták, lavorok, evő-eszközök, zsebkések, kalocsni és reggeli czipők, kefék és fésük, esőernyők, férfi- és női fehéreneműek, férfi nyakkendők, őszi férfi- és gyermek sapkák, férfi-, női- és gyermek harisnyák, női fekete és mosó kötények, gyermek empir kötények, szivar- és pénztárczák, fogkefék, szappanok és piperecikkek, gummi-különlegességek, ajándék- és disztárgyak beszerzését.

Becsés pártfogását kérve vagyok

Szerencse bazár

kiváló tisztelettel

Szent.-László-tér, (Kiss Károly mellett.) **Kardos Lipót.**

Baba javítást elvállalok.

Láda és kézi koferek.

Az Orsolya-zárda nagyságos főnöknője által kiadott prospektus szerint intézeti teljes felszerelések u. m: fehérneműek, evőeszközök, harisnyák, mosdótál, fiókkal ellátott tükör, fésűk, kefék, reggeli- és sárczipők, esőernyők **iskolaszerek és táskák.**

Mélyen leszállított árban kaphatók:

FRISS és TÁRSA korona és fillér bazár, Olaszi, Fő-utca.

Minden vásárolt összegből 5% engedmény.

Telefon: 130.

A

„Nagyvárad **Hitelbank Részvénytársaság**“

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi időtartamra a legolcsóbb kamatláb és a legelőnyösebb feltételek mellett

törlesztéses

jelzálogkölcsonöket

nyujt,

melyeket a legrövidebb idő alatt folyósít. Kölcsonkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri bir-

tokiv és esetleg községi becsü-bizonyítvány mutatandó be. Drágább kamatozásu kölcsonöket bélyeg- és illetékmentesen convertál.

Elfogad betéteket könyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett összeg után **5%-OS** kamatot fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámitol váltókat.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad.

789

Az igazgatóság.

Magyar műbutorgyár

részvénytársaság.

Ezelőtt **REISZ és PORJESZ.**

Május elsejétől fogva
Szent László-tér, a holdas templom mellett.

Saját készítésü elegáns asztalos és kárpitos

BUTOROK

modern stýlben, gazdag választékban, yár rban.

Szolid, szabott árak!

Előre haladt idény miatt

az összes nyári szép válogatott rőfös és női divat-árakat **nagyon olcsón elárusítjuk.**

Maradékok:

500 méter maradék voil finom . . . 19 kr.	500 méter maradék áttört batiszt 13 kr.
500 méter maradék francia batiszt 21 kr.	500 méter maradék atlasz szaten 22 kr.
500 méter maradék ruha vászon 25 kr.	5000 méter maradék hazai delin 28 kr.
5000 méter maradék francia delin 37 kr.	

Csipke maradékok 1 kr.-tól feljebb.

Kovács L. és Társánál

Nagyvárad, Zöldfa-utca elején.

Uj áru házunk Zöldfa-utca elején.

Uj áru házunk Zöldfa-utca elején.

U j ü z l e t !

Szolid és pontos kiszolgálás!

Szolid és pontos kiszolgálás!

A legdivatosabb francia delainek, batisztok,
 legjobb mosó kartonok, 140 cztm. széles fekete és tegethof
 lüsterek, napernyők, legolcsóbban csak
Kertész Sándornál szerezhetők be,
 NAGYVÁRAD, Zöldfa-utca, (Heimann Lipót és Társa céggel szemben.)

U j ü z l e t !

U Z L E T - Á T H E L Y E Z É S !

HOFFER BERTALAN

paplangyártási telepét Fő-utca, Bazár-épületből

Szilágyi Dezső u. dr. Adorján-ház

szouterrain helyiségébe helyezte át, miről a nagyérdemű vevőközönseget értesíti és további szives látogatását kéri.

Kész paplanok dús választékban.

Ugyanott varróleányok folytonosan felvétetnek.

686.

TELEFON: Iroda 67.
Gyártelep 465.

TELEFON: Iroda 67.
Gyártelep 465.

Cementárugyár, betonépítési, csatornázási és aszfaltiparvállalat

ROSENBERG IZSÓ

Iroda:
Kossuth Lajos-utca 3.

N a g y v á r a d.

Gyártelep:
Kert-utca 10. szám

Elvállal mindennemű betonépítési, csatornázási, aszfaltozási, gránit- és márványteraszok munkálatokat.

Betonmunkálatok: védgát, fal- és gépalapzatok, me-
denczék, járdák, csatornák, szökő-
kutak, zsilipek, hidak és átereszek o o o o o

Cementárugyártás: Egyszerű és színes cementlapok,
csatornacsövek, lépcsők, fedőla-
pok, esővizfolyókák, fürdőkádak, szarvasmarha jászolok,
mindenféle műkövek. o o o o o o o o o

Gránit és márvány egyszerű és díszes kivitelben

Terazzo-munkálatok: Szabad. sodronybetétesek
repedésmentes módszer

Aszfaltozások: Kapualjak, udvarok, pinczék, járdák
aszfaltozása. o o o o o
Elszigetelések aszfaltbitumennel.

**Nedves lakások és pinczék vízmentesítése és gyökeres
szárazzá tétele.**

**Díszes fal- és keramitburkolatok a legjutányosabban
lesznek elvállalva.**

Költségvetés ingyen és bérmentve.

Mindennemű építkezési anyagok nagyraktára.

662
Beocsini Cementgyári Unio kizárólagos és főraktára. Beocsini Román és Portlandcement. Egresi szobrász és alabástrom gipsz. Valódi aszfalt fedéllemezek. Kátrány fedéllemezek. Aszfalt elszigetelő lemezek. Carbolineum. Tinctoral. Menyezet nádfonat

Jutányos árak!

Arak minden vasutállomásra!

Hajnal Ferencz

fűszer-, festék-, bor-, ásványvíz- és
csemege-üzlete

NA GYVÁRAD, FŐ-UTCZA

Széchenyi-szállóval szemben.

Raffia, szőlőkötő fonal, ojtó-pamut, kékkő és kénpor.

Van szerencsém a t. cz. vevőközönység figyelmébe ajánlani dusan felszerelt mindennemű festékárulmat. u. m.

PADLÓ FESTÉKEK

Borosnyámmáz 1 kg dobozban I-ső rendű 76 kr.
II-od " 65 "
Spiritusmáz 1 " I-ső " 70 "
" " " " " 85 "

OLAJ FESTÉKEK

Minden színben 1 kg dob. I-ső rendű 82 kr.

Matt-, fényezett- és vasbutorok tisztításához

Bruniolinok, Spiritusz-lackok s Emallackok,
valamint

Terpentin, Firnis, Copállak,
Damárlack, Börlack, Vaslack
stb.

Pormentesítő olaj

1 kgr. ára 30 kr.

Helybeli megrendeléseket házhoz,
vidéki megrendeléseket helybeli állomáshoz díjtalanul szállítok. Szíves megbízás mellett vagyok

teljes tisztelettel

577

HAJNAL FERENCZ.

Előpatakai gyógy- és borvíz forrása.

A Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyváradon.

Részvénytőkeje teljesen befizetett félmillió kor.

Betéteet elfogad előnyös feltételek mellett könyvecskékre vagy folyószámlára.

Leszámitol magán- és üzleti-váltókat a legmérsékeltebb kamatláb alkalmazása mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra zálogkölcsön vagy folyó számla alakjában.

Vesz és elad tőzsdén jegyzett értékpapírokat és bevált értékpapír szelvényeket és sorsolt értékeket.

Kézi zálogosztályában (Kossuth Lajos-utca 4 sz. földszint) pénz előleget nyújt arany és ezüst tárgyakra valamint mindennemű ingóságokra a törvény által megszabott kamat mellett

Rövid vagy hosszabb lejáratu közönséges vagy törlesztéses jelzálog kölcsönöket nyújt

ház és földbirtokokra

esetleg drága kamatozásu kölcsönöket konvertál 500 koronától kezdve

10—50 évi visszafizetésre a legolcsóbb kamat és tőketörlesztési hányad

881

mellett, gyors lebonyolítással.

KALENDA JÁNOS

varrógép- és kerékpár-raktára

Nagyváradon, Szent László-tér,

holdas templom mellett.

A legújabb Puch és Helical kerékpárok

és kerékpár alkatrészek megérkeztek.

Kerékpárok és varrógépek javítása jutányosan || Mindennemű varrógépek és varrógép alkatrészek nagy raktára.

Hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁS!

Más vállalat miatt az üzlet teljesen feloszlik.

ÜZLETHELYISÉG is KIADÓ.

SERÉNYI M. Szt.-László-tér, Sas-szálloda kapuja mellett.

Az összes raktáron lévő árukat gyári áron alul is eladom. U. m: valódi tajtékpipák és szipkák, solingeni zsebkések és borotvák esőernyők, sétatálcák, dohány, szivar- és pénztárczák, evőeszközök, tálcák, gyermekjátékok, harmonikák, sérvkötők, különlegességek és mindenféle keféaru, illatszerek fapipák, francia-babák' iskolatáskák, pipaszárok, fésűk, flóta, pikula, hegedűk és hegedű-vonók és hurok, piaci táskák, férfi ingek, lábravalók, kezelők, gallérok, nyakkendők és harisnyák, külf. kosarak, kézi, asztali és zsebtükrök, külf. szemüvegek stb. stb. Kitűnő Singer varrógépek mesés olcsó árban.

Csak rövid ideig

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.